

Acties voor onze planeet

Op weg naar meer
welvaart ...

Een rapport voor iedereen

Duurzame ontwikkelingsdoelen

SDG's, meer dan oké!

De VN heeft zeventien SDG's* of duurzame ontwikkelingsdoelen opgemaakt. Die doelen werden nog eens verdeeld in verschillende kleinere doelstellingen. Ze zorgen ervoor dat de aarde voor iedereen een goede plek is om te wonen. De afspraken zijn niet verplicht voor de landen die verbonden zijn aan de VN. Toch verwacht de organisatie dat de regeringen van elk land hiervoor inspanningen leveren. Want samen staan we sterker dan alleen!

Om te controleren hoever de landen staan met hun actieplan krijgen ze elk jaar een rapport. België behoort niet tot de allerbeste van de klas. Toch doet België het niet slecht. Wij scoren goed op het vlak van innovatie en onderzoek, onderwijs, gezondheid, welzijn op het werk, recyclage van afval en de kwaliteit van ons drinkwater.

Onze buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland scoren duidelijk beter. De Scandinavische landen halen de beste cijfers. Maar geen enkel EU-land is op weg om de zeventien duurzaamheidsdoelstellingen te behalen tegen 2030. Zo zijn bijvoorbeeld klimaat en biodiversiteit twee voorbeelden van problemen die de meeste landen nog moeten aanpakken.

*Sustainable Development Goals of duurzame ontwikkelingsdoelen

VOORWOORD

Ons huis staat in brand

Na de branden in het Amazonewoud, waren alle blikken sinds september gericht op de bosbranden in Australië. Op het internet zijn filmpjes te zien van angstige en dorstige koala's. En zij zijn niet de enige die bang zijn ... Volgens de universiteit van Sydney, zijn er wel een miljard dieren omgekomen. Het vuur dat over Australië raasde, kreeg de bijnaam 'het monster'. Het verwoestte een oppervlakte die twee keer zo groot is als België. Er vielen ook 33 menselijke slachtoffers. Wetenschappers zijn ervan overtuigd dat de crisis te maken heeft met de klimaatverandering. Australië heeft elk jaar last van bosbranden. Maar 'het monster' was heviger, groter en duurde langer dan normaal.

Ook andere natuurrampen liggen nog op de loer: smeltende gletsjers, eilanden die verdwijnen, stormen, extreme temperaturen, diersoorten die verdwijnen ... Het wordt tijd dat regeringen en grote bedrijven de toestand onder ogen zien. Het wordt tijd om tot actie over te gaan.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

Wat?

De Verenigde Naties of afgekort VN is een internationale organisatie waar bijna alle landen van de wereld deel van uitmaken. Die organisatie wil de armoede en de ongelijkheid in de wereld verminderen. Ze wil van de aarde een goede plek maken om te wonen voor iedereen. Om dat te bereiken, hebben ze zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen opgesteld. In het Engels noemen ze die 'Sustainable Development Goals of SDG's'. Duurzaam betekent dat de VN het belangrijk vindt om de planeet aarde leefbaar te houden en om hiervoor maatregelen te treffen die op lange termijn effect hebben.

Wie?

De 193 landen die lid zijn van de Verenigde Naties. België is al lid van de VN sinds 1945.

Wanneer?

De SDG's zijn opgesteld in september 2015. Alle 193 landen moeten ze halen binnen de vijftien jaar, dus tegen 2030.

Hoe?

De regeringen van alle landen moeten inspanningen doen. Maar de SDG's gelden ook voor iedere burger, elke familie, elk bedrijf, zelfs voor scholen en sportverenigingen. Als iedereen zijn steentje bijdraagt, is de kans groter dat de doelen worden bereikt.

Is dat verplicht?

Neen, de landen zijn niet verplicht de doelen te behalen. De Verenigde Naties verwachten wel dat wie ze heeft ondertekend, ook effectief inspanningen doet.

Geen primeur

Het is niet de eerste keer dat de VN de landen vragen om iets te doen aan een betere wereld. In het jaar 2000 kwam er al een eerste lijst: de millenniumdoelstellingen. Daarin stond bijvoorbeeld dat tegen 2015 alle kinderen in de wereld basisonderwijs zouden krijgen. Dat is nog niet het geval. Toch is het aantal kinderen dat niet naar de lagere school gaat gedaald van 100 miljoen naar 57 miljoen.

Zeventien doelen voor iedereen

Actualiteit online

Gebeten door de actualiteit? Surf naar www.yep-online.be! Je vindt er nieuwsartikels en beeldfragmenten uit binnen- en buitenland, de sportwereld, cultuur en media. En dat elke woensdag van het schooljaar.

1. Geen armoede meer

Vandaag leeft een op de tien mensen in extreme armoede. Extreme armoede betekent dat je minder dan 1,70 euro per dag kunt uitgeven.

2. Geen honger meer

Bijna een miljard mensen is vandaag ondervoed. In 2030 mag niemand op de wereld nog honger lijden. Er moet ook voor iedereen voldoende veilig en voedzaam voedsel zijn, het hele jaar door.

3. Een goede gezondheid voor iedereen

Elk jaar sterven er 5,4 miljoen kinderen onder de vijf jaar. Maar niet alleen de gezondheidszorg voor de kinderen moet verbeteren. Sommige ziekten, zoals longontsteking of diarree, zijn te genezen. Maar in arme landen zijn er niet altijd genoeg dokters of ziekenhuizen in de buurt om mensen op tijd te helpen.

COLOFON

Inlichtingen en bestellingen: Voor België:
Uitgeverij Averbode nv, Postbus 54, 3271 Averbode •
tel. +32 (0)13 78 01 16 • fax +32 (0)13 78 03 83 •
e-mail: basisonderwijs@uitgeverijverbode.be •
website: www.uitgeverijaverbode.be

Verantwoordelijke uitgever: Filip Noël, Abdijstraat 1, 3271 Averbode •

Gedelegeerd bestuurder: Barbara Vangheluwe •

Hoofdredacteur: Jan Van der Auwera •

Eindredactie: Mieke Gybels, Juliette Favre •

Coördinatie: Vanessa Girboux •

Prepress: Chris Beelen •

Vormgever: Hans Boeykens •

Foto's: Shutterstock (tenzij anders vermeld) •

Illustraties: Lectr (cartoons), Hans Boeykens (p. 1) •

Vertalingen: Ria De Rycke •

Ondanks al onze inspanningen om aan de verplichtingen inzake het beeldmateriaal van dit nummer te voldoen, is het mogelijk dat bepaalde rechthebbenden ons onbekend gebleven zijn. Wij stellen ons ter beschikking voor het beantwoorden van hun vragen.

4. Goed onderwijs

121 miljoen kinderen zijn nog nooit naar school geweest. Een kind op de vijf (tot 18 jaar) zit niet op school. Goed onderwijs betekent meer kansen, ook om werk te vinden. Daardoor daalt de armoede.

5. Gendergelijkheid

Vrouwen hebben niet in elk land dezelfde rechten als mannen. Ze mogen niet overal naar school en ze hebben een grotere kans om misbruikt te worden. In de politiek en in de bedrijven hebben mannen vaker belangrijke functies dan vrouwen.

6. Iedereen toegang tot zuiver water en goed sanitair

Wereldwijd hebben drie op de tien mensen geen toegang tot proper drinkwater. Drie miljard mensen hebben geen toilet. Elk jaar sterven twee miljoen mensen aan diarree door vervuild water.

7. Be
du
84
ele
ma
vee
Dis
we
de
bar
ker

10. O
la
De
sar
arr
De
gro
is e
An
Oo
en
ser
op
tij
kla

13. KI
Zo
tuu
Ce
mi
W
be
de
be
20

16. V
pu
40
van
da
de
om
we
de
ien

7. Betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie
840 miljoen mensen hebben geen elektriciteit. Bovendien is elektriciteit maken vaak vervuilend: we halen te veel energie uit kolen, olie en gas. Dit veroorzaakt CO₂-uitstoot en werkt zo de klimaatopwarming in de hand. We moeten meer hernieuwbare energie - uit zon of wind - gebruiken. Die stoot minder CO₂ uit.

8. Eerlijk werk en een goede economische groei
Wereldwijd moeten ongeveer 168 miljoen kinderen tussen de vijf en de zeventien jaar werken. Ook heel wat volwassenen hebben geen eerlijk werk: ze worden niet genoeg betaald, hebben geen vakantie of moeten gevaarlijk werk doen.

9. Infrastructuur, industrie en innovatie
Vandaag hebben 3,8 miljard mensen nog geen internet. Infrastructuur betekent ook goede wegen, degelijk openbaar vervoer, genoeg energie en technologie. Als er geen goede wegen zijn, is het voor kinderen soms moeilijk om naar school te gaan. Of als er geen waterleiding is, drink je misschien vervuild water.

10. Ongelijkheid in en tussen landen verminderen
De 26 rijkste personen bezitten samen evenveel geld als de 3,8 miljard armste mensen in de wereld. De verschillen tussen de landen zijn groot: in heel wat Afrikaanse landen is er meer armoede dan in Europa of Amerika. Ook in rijke landen is er ongelijkheid en krijgt niet iedereen dezelfde kansen. Mensen worden gediscrimineerd op basis van inkomen, geslacht, leeftijd, beperking, seksuele voorkeur, ras, klasse, afkomst of godsdienst.

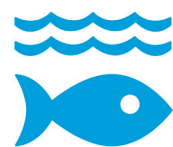
11. Duurzame steden en gemeenschappen
828 miljoen mensen wonen in krotten, vaak in stedelijke gebieden. Tegen 2030 zal zestig procent van de wereldbevolking in een stad wonen. De steden zullen zich moeten aanpassen, door betere huizen te bouwen en geen krotwoningen toe te laten. Of door minder auto's in de steden toe te laten, zodat het klimaat niet verder opwarmt.

12. Verantwoorde consumptie en productie
Elk jaar wordt een derde van het voedsel weggegooid. Ook kopen we te veel producten die met het vliegtuig tot bij ons moeten komen. Of waarvan de productie vervuילend is, zoals vlees. We moeten meer lokale producten eten en gebruiken.

13. Klimaatactie
Zonder maatregelen zal de temperatuur van de aarde met drie graden Celsius stijgen. Dit leidt tot overstromingen, hittegolven, zware stormen. Willen we de temperatuurstijging beperken tot 1,5 graden, dan moet de CO₂-uitstoot met 45 procent naar beneden tegen 2030, vergeleken met 2010.

14. Leven in het water
In de zeeën en oceanen drijft honderd tot honderdvijftig miljoen ton plastic afval. Dat is 700 000 vierkante kilometer of ongeveer 23 keer de oppervlakte van België. Twintig procent van de koraalriffen is bedreigd. Die zijn belangrijk voor het overleven van vis- en andere soorten die in het water leven.

15. Leven op het land
Bijna 31 procent van de aarde bestaat uit bossen. Die zijn belangrijk om de lucht te zuiveren, maar ook als voedsel. Een miljoen planten- en diersoorten worden met uitsterven bedreigd. 1,6 miljard mensen zijn afhankelijk van bossen om te overleven. We moeten met zijn allen meer zorg dragen voor het milieu, vindt de VN.

16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten
40,3 miljoen mensen zijn slachtoffer van moderne slavernij. Een derde daarvan zijn kinderen. Daarvan worden 24,9 miljoen mensen gedwongen om ergens - vaak ver van huis - te werken. 15,4 miljoen mensen worden gedwongen om te trouwen met iemand.

17. Werk allemaal samen aan duurzame ontwikkeling
Elk land zou 0,7 procent van zijn inkomen aan ontwikkelingshulp of hulp aan arme landen moeten geven. Slechts zes landen doen dat. België haalt 0,45 procent. De VN roepen op om samen te werken: de politieke leiders, burgers, wetenschappers, professoren, werkgevers en werknemers, volwassenen en kinderen.

Nog meer opvallende cijfers

7,6 miljard

Op de aarde leven vandaag ongeveer 7,6 miljard mensen.

Daarvan ...

- hebben drie op de tien mensen geen toegang tot proper drinkwater.
- hebben drie miljard mensen geen toilet. Ze gebruiken de natuur als toilet.
- kunnen 3 miljard mensen zich thuis niet met water en zeep wassen.
- wordt er van 2 miljard mensen geen huisvuil opgehaald.
- wonen er ongeveer 4 miljard mensen in steden.
- zijn 60 miljoen mensen op de vlucht voor oorlog.
- sterven elk jaar 3,1 miljoen kinderen onder de vijf jaar door ondervoeding.
- doen 73 miljoen kinderen gevaarlijk werk of werk waar ze ziek van kunnen worden.
- sterven elk jaar 22 000 kinderen terwijl ze aan het werk zijn.
- kunnen er 750 miljoen mensen niet lezen of schrijven: zij zijn analfabeet.
- hebben 617 miljoen kinderen en jongeren geen goede basis voor lezen en rekenen.
- zijn 310 miljoen mensen vegetariër.

SDG Voices

De **SDG Voices** zijn woordvoerders van de SDG's. De Voices informeren de mensen en werken zelf actief mee om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken.

Voor 2019 was dat onder meer Janssen Pharmaceutica, dat geneesmiddelen produceert en Hidrodoo, een watercentrum in Herentals. Daar kun je zien hoe belangrijk water is voor ons leven. Ook koningin Mathilde is ambassadeur van de SDG's.

Koningin Mathilde

Acties voor onze planeet

Als we denken aan duurzame ontwikkeling, denken we aan de bescherming van de aarde en het klimaat. De Verenigde Naties zetten zich in voor verschillende doelen op dat gebied. Die moeten zorgen voor een beter leven voor mensen overal ter wereld. Door bijvoorbeeld een einde te maken aan armoede en honger. En door een betere gezondheidszorg en goed onderwijs te bieden.

Marie-Christine Marghem
© kantoor van de minister

INTERVIEW

'De natuurlijke hulpbronnen van de aarde zijn beperkt.'

Duurzame ontwikkeling gaat de hele samenleving aan. Daarom is het belangrijk dat er een minister voor is. In België is dat Marie-Christine Marghem, lid van de MR, de liberale partij van Wallonië. Zonneland wilde graag meer weten over haar opdracht als minister.

Wat is uw opdracht precies, mevrouw Marghem?

België heeft doelen opgesteld op het vlak van duurzame ontwikkeling. Ik moet initiatieven ontwikkelen en maatregelen nemen om die te bereiken. Er zijn verschillende gebieden bij betrokken: werk, financiën, economie ... Ik moet veel overleggen en samenwerken met de ministers die daarvoor verantwoordelijk zijn. Ik werk ook samen met organisaties die een grote rol spelen in het behalen van de duurzame doelen. Ondernemingen, ngo's, vakbonden ...

U oefent deze functie al uit sinds 2014. Wat hebt u gedaan om de SDG's te behalen?

Het eerste wat we moesten doen, was onze doelstellingen bekendmaken. We kunnen natuurlijk niet slagen als mensen niet weten wat de bedoeling is, als ze niet overtuigd zijn. Daarom hebben mijn medewerkers een website gemaakt, www.duurzameontwikkeling.be.

Daar vind je allerlei informatie over de doelstellingen. Je kunt ook lezen wat er al gebeurd is op dat gebied. Ik heb een aantal organisaties de opdracht gegeven om onze doelstellingen bekend te maken. Het zijn zelf erg goede voorbeelden van wat er mogelijk is. Verschillende steden, bedrijven en organisaties zijn ambassadeurs geworden voor duurzame ontwikkeling. Wij noemen ze de SDG Voices. Voorbeelden hiervan zijn de stad Gent, de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, de Colruyt Group, Natuurpunt.

Hoe scoort België op het gebied van duurzame ontwikkeling?

We hebben een studie laten uitvoeren om te achterhalen wat de zwaktes zijn in onze politiek.

Het onderzoek toonde aan dat we al erg goed bezig zijn op sommige gebieden. Bijvoorbeeld op het vlak van gezondheidszorg. Op andere vlakken hebben we nog veel werk. Zoals op het gebied van armoede, klimaat en de duurzaamheid van onze economie. De doelstellingen voor duurzame ontwikkeling zijn met elkaar verbonden. We moeten ze allemaal waarmaken en verbeteren. Maar in de komende jaren moeten we echt nog meer doen voor het klimaat, de biodiversiteit en tegen de armoede. Doelstelling 12, die gaat over duurzame consumptie en productie, wordt heel belangrijk. De manier waarop we producten maken, gebruiken of consumeren, heeft een enorme invloed op bijna alle andere doelstellingen. Vooral op SDG's die mensen moeten beschermen. Door onze producten milieuvriendelijker te maken, kunnen we echt iets doen voor het milieu. Het is belangrijk dat we aandacht hebben voor de volledige productieketen. Als de producenten goed behandeld worden, heeft dat een grote invloed op de sociale doelstellingen. Zoals minder armoede, minder honger, beter onderwijs voor kinderen. We kunnen bijvoorbeeld weigeren om producten te kopen die gemaakt zijn in slechte en ongezonde omstandigheden. Ik heb hard mijn best gedaan om een circulaire economie te ontwikkelen in België. We moeten echt rekening houden met de gevolgen die onze consumptie heeft. De natuurlijke hulpbronnen zijn niet onuitputtelijk. Ooit raken grondstoffen op. Daarom is het beter om bijvoorbeeld een herbruikbare beker of drinkfles te gebruiken.

WOORDENLIJST

SDG's

Sustainable Development Goals of duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Productieketen

Alle stappen die nodig zijn om een product te maken. Van het winnen van de grondstoffen tot het maken van het afgewerkte product.

Circulaire economie

Een manier om producten te maken (zowel voedsel als gebruiksvoorwerpen) die weinig energie vraagt en met respect voor het milieu. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk te hergebruiken en te recyclen.

Duurzame economie

Een economie die de mensen ten goede komt, bijdraagt aan sociale gelijkheid, de risico's voor het milieu beperkt en zuinig omspringt met grondstoffen.

Natuurlijke hulpbronnen

Alles wat van nature op aarde aanwezig is en gebruikt kan worden voor de behoeften van mensen, dieren en planten, zoals water, hout, lucht, aardolie, zonne-energie ...

Genderstereotypen

Het geloof dat bepaalde eigenschappen, talenten of bezigheden alleen bij jongens of alleen bij meisjes horen.

INTERVIEW

'Iedereen kan iets doen, hoe oud of jong ook!'

Thomas Legast
© Scouts, Les Scouts ASBL

Hoe dragen de scouts bij tot duurzame ontwikkeling?

Veel groepen hebben beslist om hun consumptiegedrag aan te passen. Dat doen ze vooral door 'nul-afvalprojecten'. Bij de bereiding van maaltijden op kamp bijvoorbeeld. De koks proberen het afval dat verborgen zit achter elke maaltijd, zoveel mogelijk te beperken. Wanneer we iets eten, zijn we ons niet altijd bewust van de energie die nodig is om dat voedsel te maken. Er moeten bijvoorbeeld planten voor groeien. Die planten hebben water nodig. Landbouwmachines hebben brandstof nodig. Andere machines werken op elektriciteit. Als je vlees- of melkproducten eet, was daar nog meer energie voor nodig. Want dieren moeten ook eten, groeien en verzorgd worden. Al het voedsel moet ook vervoerd, verpakt en bewaard worden. Dat vraagt veel energie en zorgt voor bergen afval. Daarom is het goed om te kiezen voor onverpakte producten als dat mogelijk is. Kiezen voor plaatselijke producten is ook altijd goed. Het allerbeste is om eten te kopen uit de buurt. Dan hoeft het niet vervoerd te worden. Seizoensproducten moeten dan weer niet lang worden gekoeld of ingevroren.

Voor welke doelstelling zetten de scouts zich het meest in?

Voor milieuvriendelijke consumptie. We proberen een manier van leven te vinden die het milieu niet te zwaar belast. Dat vinden we op dit moment het belangrijkste. Veel scouts zijn bezorgd om het klimaat. Ze voeren actie voor het klimaat door bijvoorbeeld mee te lopen in betogingen en marsen. Veel scouts en gidsen zetten zich ook in voor milieu-projecten. Ze helpen bijvoorbeeld afval opruimen langs de wegen of in de natuur.

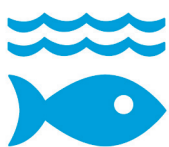
De jeugdbeweging is een plek waar kinderen en jongeren dingen leren.

Ik denk dat we op dit moment het meest bijdragen aan doelstellingen 12, 13, 14 en 15. We zetten ons ook in voor doelstelling 5, de gelijkheid van mannen en vrouwen. Zo zijn er nog te veel genderstereotypen. Bijvoorbeeld dat jongens niet met poppen mogen spelen of dat voetbal geen sport is voor meisjes. Maar waarom niet? Het is belangrijk om die vraag te stellen. Welke boodschap geven we kinderen en jongeren mee? Bij de scouts moet iedereen zich goed kunnen voelen. Iedereen moet vrij zijn en vrije keuzes kunnen maken.

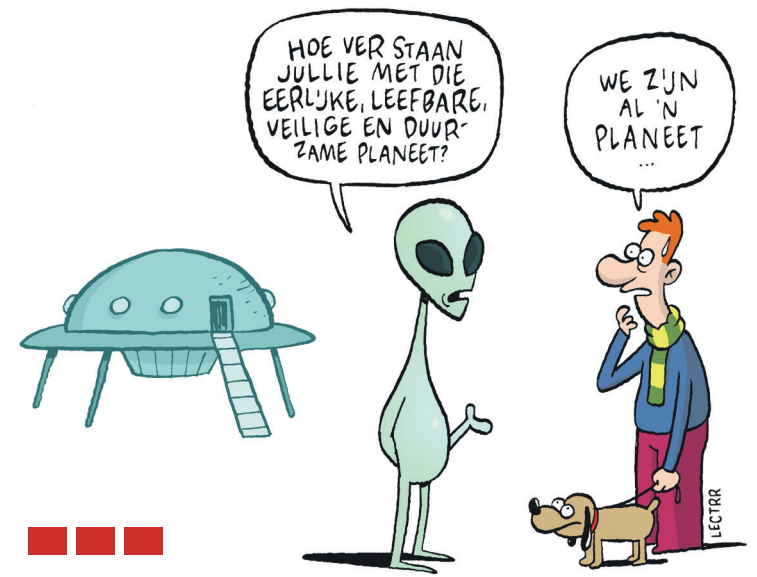
Kinderen en jongeren zouden minder invloed hebben dan volwassenen ... Wat kunnen ze doen in het dagelijks leven om een bijdrage te leveren aan de SDG's?

Iedereen kan iets doen, hoe oud of jong ook! Kinderen kunnen bijvoorbeeld met hun ouders praten over hoe het hele gezin kan helpen. Welke vervoermiddelen gebruiken ze? Is het mogelijk om met het openbaar vervoer te reizen? Waar kopen ze hun voedsel? Zijn er winkels waar plaatselijke producten verkocht worden? Of waar minder verpakking gebruikt wordt? Wat als het gezin minder vaak kleren koopt, maar dan wel kleren van betere kwaliteit die langer meegaan? Kinderen en jongeren kunnen dus meehelpen om beetje bij beetje onze gewoonten te veranderen. Maar ze moeten ook niet te veel willen! Mensen houden niet van te grote veranderingen. Ze geven het dan sneller op. Je kunt beter een kleine verandering invoeren die je wel degelijk kunt volhouden.

› Adrien Mogenet

Op weg naar meer welvaart ...

Welvaart is een ander woord voor voorspoed. Dit betekent genoeg geld hebben om comfortabel te leven.

Om gezond te zijn, in goed hygiënische omstandigheden te wonen, voldoende eten hebben ...

De Verenigde Naties hebben zeventien doelstellingen opgesteld om de welvaart van alle mensen te verbeteren. Want er is op dit moment veel ongelijkheid in de wereld. Het ene land is veel rijker dan het andere. En er zijn honderden miljoenen mensen die te arm zijn om comfortabel te kunnen leven.

Schonere en goedkopere energie

Energie is levensbelangrijk voor elke vorm van menselijke activiteit. De meeste voorwerpen en toestellen die we dagelijks gebruiken, werken op elektriciteit of fossiele brandstoffen. Op dit moment is die energie niet overal beschikbaar. Energie is vaak erg duur, en sommige mensen hebben daar niet genoeg geld voor. De energie die wij hier gebruiken, is ook vaak van fossiele oorsprong. Want elektriciteit wordt ook gemaakt van steenkool, aardolie of aardgas. Jammer genoeg zijn fossiele brandstoffen vervuilend. Doelstelling 7 wil daar iets aan doen. Energie moet toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen. Ze moet ook schoner worden. Daarom wordt het gebruik van waterkracht, zonne- en windenergie aangemoedigd. Ook aardwarmte is een schone energiebron.

Werk voor alle mensen

Gemiddeld gezien is de wereldbevolking nog altijd erg arm. De helft van de mensen, dus bijna vier miljard, moet rondkomen met minder dan twee euro per dag. Om iets te doen aan die armoede, is het belangrijk dat iedereen kan werken. Werkloosheid is vaak een oorzaak van armoede. Maar dat werk moet ook eerlijk zijn. Het moet voldoende betaald worden en de mensen moeten in veilige omstandigheden kunnen werken. Ook het aantal werkuren moet aanvaardbaar zijn. Het grootste probleem op dit moment is dat de rijkdom van de wereld erg oneerlijk verdeeld is. Zo bezitten de 26 rijkste mensen van de wereld samen evenveel rijkdom als de vier miljard armste mensen. Dat is de helft van de wereldbevolking! Doelstelling 8 wil landen aanmoedigen om de rijkdom beter te verdelen over hun inwoners.

Betere machines en gebouwen

Om een land goed te laten draaien, is een goede infrastructuur nodig. Er moeten bijvoorbeeld wegen en spoorwegen zijn voor het vervoer van mensen en goederen. Dat geldt ook voor het elektriciteitsnet, het internet, de waterleiding. Ook degelijke en veilige gebouwen zijn belangrijk. Zowel om in te wonen als om in te werken. Denk maar aan scholen, ziekenhuizen, gebouwen van de overheid, kantoren ... Verder moet er technologie beschikbaar zijn. Dat betekent bijvoorbeeld moderne machines, de mogelijkheid om te communiceren via het internet. In veel landen is dat nog niet zo.

Meer
men

Er zijn
dan an
kwalite
de gez
schoon
is er o
arme l
Dat ka
voorbe
Die v
den. H
krijgen
gen o

Aang
Steeds
dat er

Meer gelijkheid tussen landen en mensen

Er zijn vandaag nog altijd landen die veel armer zijn dan andere landen. Dat heeft gevolgen voor de levenskwaliteit van de inwoners. Er zijn minder scholen, de gezondheidszorg is niet goed, er is een gebrek aan schoon drinkwater, er is minder dagelijks comfort, het is er onveilig. Doelstelling 10 vraagt rijke landen om arme landen te helpen bij het creëren van welvaart. Dat kan op verschillende manieren. Ze kunnen bijvoorbeeld de export uit arme landen bevorderen. Die verkopen dan hun producten aan rijkere landen. Het zou ook goed zijn als arme landen een stem krijgen bij grote organisaties. Of dat ze zich verenigen om samen belangrijke beslissingen te nemen.

Aangenamere steden

Steeds meer mensen wonen in de stad. In 2030 zouden dat er vijf miljard zijn.

Een kenmerk van steden is hun bevolkingsdichtheid. Er wonen en werken veel mensen op een kleine oppervlakte. Dat heeft nadelen. Zo gaat de kwaliteit van de grond achteruit door allerlei afval en vervuiling. De kwaliteit van de lucht is ook slechter in steden dan op het platteland. Dat komt door de uitstoot van auto's en fabrieken. Soms zijn steden overbevolkt. Er wonen te veel mensen bij elkaar, wat de hygiëne niet bevordert. Ze wonen in kleine, soms onveilige huisjes. Ze hebben geen elektriciteit, stromend water of riolering. Het huisvuil wordt niet opgehaald ... Doelstelling 11 stelt een aantal oplossingen voor die de kwaliteit van het leven in de steden moet verbeteren.

Het uiteindelijke doel? Vrede!

Om een maatschappij op een positieve manier te laten groeien, moeten de inwoners zich veilig voelen. Maar in veel landen zijn er gewapende conflicten of oorlogen. De inwoners zijn er niet veilig. Erger nog: zelfs kinderen zijn er niet veilig. Maar zelfs in landen waar geen oorlog heerst, kan het leven onzeker en onveilig zijn. Door corruptie bijvoorbeeld. Corrupte personen nemen geld of iets anders aan in ruil voor ontrouw aan het gezag. Een politieman kan bijvoorbeeld geld krijgen als hij een oogje dichtknijpt voor drugsmokkel. Of een rechter kan een mooie auto krijgen als hij een misdadiger vrijspreekt. Maar welvaart kan pas groeien in een land waar iedereen zich veilig voelt, waar de rechtspraak goed georganiseerd en rechtvaardig is, en de politie haar werk doet.

En waar iedereen gelijk is voor de wet. Daar moet doelstelling 16 voor zorgen. Hierin is ook de strijd tegen illegale wapenhandel, terrorisme en georganiseerde misdaad begrepen.

Hoe moeten we betalen voor al die doelstellingen?

De SDG's of doelstellingen voor duurzame ontwikkeling moeten leiden tot een grote verandering van onze maatschappij. De manier van leven van mensen overal ter wereld zal erdoor veranderen en verbeteren. Daar is veel geld voor nodig. Daarom is er ook een doelstelling die streeft naar samenwerking tussen de overheid (ministers bijvoorbeeld), de privésector (bedrijven en hun directeurs) en de burgerlijke maatschappij (verenigingen die armen helpen of de natuur beschermen bijvoorbeeld). Volgens de Verenigde Naties zit er enorm veel geld in de privésector, zowel bij personen als bij bedrijven. Dat geld zou veel meer moeten gaan naar duurzame ontwikkeling. Bijvoorbeeld naar de productie van schone energie, betere vervoermiddelen, een betere infrastructuur ... Dus alles waarnaar gestreefd wordt door de doelstellingen. Dat noemt men een duurzame economie. Alle doelstellingen zijn met elkaar verbonden. Om een maatschappij te veranderen, moeten alle onderdelen tegelijk mee veranderen. Werk, vervoer, de productie en het verbruik van energie, de kwaliteit van de infrastructuur, technologische vooruitgang, rechtspraak, de bescherming van het milieu en de dieren.

Een rapport voor iedereen

Net zoals op school, krijgen de landen die aangesloten zijn bij de VN ook elk jaar een rapport. Hieronder zie je de top twintig van 2019. Zij deden al heel wat inspanningen om de doelstellingen te bereiken.

Wat staat er in het rapport dat de landen kregen?

De Europese landen doen het goed. Zeker de Scandinavische landen: Denemarken, Zweden en Finland scoren het best. Maar het is nog niet goed genoeg. De percentages zijn misschien hoog, maar alle landen hebben nog veel werk. Vooral voor duurzame consumptie en productie, klimaatacties en het leven op land en in het water. Die zijn allemaal belangrijk om de klimaatopwarming tegen te gaan. Dat die doelstellingen nog niet behaald zijn, vinden de Verenigde Naties een probleem. De temperatuurstijging beperken is immers heel belangrijk om het leven op aarde goed te houden. De nieuwe Europese Commissie - zeg maar de Europese regering - heeft eind 2019 wel een 'European Green Deal' voorgesteld, een groot plan om de klimaatopwarming tegen te gaan.

Wat moet zeker nog beter in België?

Met een zestiende plaats doet België het niet slecht, maar dat betekent niet dat we al veel doelstellingen hebben gehaald. We scoren alleen goed genoeg op SDG 1 over extreme armoede.

Dit zijn enkele punten waar België het zeker nog beter moet doen:

- Het risico op armoede moet dalen. Extreme armoede komt niet voor in België. Toch hebben 2,2 miljoen mensen in ons land het moeilijk om rond te komen.
- Voor minder vroegtijdige sterftes moet het aantal mensen dat dagelijkse rookt, verminderen.
- Om de kans op werk te vergroten, moeten meer jongeren een diploma halen. Nu verlaten te veel jonge mensen de school zonder diploma.
- Er moet meer worden geïnvesteerd in hernieuwbare energie.
- Meer mensen moeten kiezen voor het openbaar vervoer. De tevredenheid over trein, tram, bus en metro is te laag. Het autoverkeer is te druk, waardoor er veel fijn stof is en te veel CO₂-uitstoot.
- De loonkloof tussen mannen en vrouwen moet weg, want ook in België verdienen vrouwen vaak minder dan mannen.
- Het aantal mensen dat niet in een gezond huis woont, moet dalen.

1.	Denemarken	85,2
2.	Zweden	85
3.	Finland	82,8
4.	Frankrijk	81,5
5.	Oostenrijk	81,1
6.	Duitsland	81,1
7.	Tsjechië	80,7
8.	Noorwegen	80,7
9.	Nederland	80,4
10.	Estland	80,2
11.	Nieuw-Zeeland	79,5
12.	Slovenië	79,4
13.	Verenigd Koninkrijk	79,4
14.	IJsland	79,2
15.	Japan	78,9
16.	België	78,9
17.	Zwitserland	78,8
18.	Zuid-Korea	78,3
19.	Ierland	78,2
20.	Canada	77,9

Allemaal samen voor een betere wereld

Op de website www.sdgs.be kan iedereen doorgeven wat hij of zij doet om mee de SDG's te bereiken. Zo maakte Level 21 een spelkoffer rond de doelstellingen. Hiermee kom je op een speelse manier in contact met de SDG's. Wie niet bij de pakken wil blijven zitten, kan een cursus of workshop volgen. Zoals leren koken met seizoensgroenten, want we eten te veel groenten die niet in ons land worden gekweekt. Die komen dan met het vliegtuig. En vliegtuigen stoten veel CO₂ uit.

Of wat dacht je van een schrijfactie met Amnesty International? Die organisatie schrijft brieven naar leiders van landen, waar mensen onterecht in de gevangenis zitten. Zo hopen ze die mensen vrij te krijgen.

Hou je van het buitenleven? Leer dan een bijenhotel maken. Bijen zijn belangrijk voor de biodiversiteit. Zij bestuiven de bloemen en de planten. Daardoor kunnen die groeien en vruchten geven. Tot slot: in heel wat gemeenten worden regelmatig repair cafés georganiseerd. Daar kun je door vrijwilligers zowat alles laten herstellen.

Wat doe jij zelf al?

Hoe meer vinkjes je zet, hoe beter je zelf bezig bent om van de wereld een betere plek te maken.

☐ Ik print zo weinig mogelijk.	
☐ Ik bespaar op elektriciteit door alle toestellen die ik niet gebruik - ook opladers - uit te schakelen.	
☐ Ik doof de lichten als ik een kamer verlaat.	
☐ Ik laat mijn haar aan de lucht drogen.	
☐ Ik douche - kort - in plaats van in bad te gaan.	
☐ Ik eet minder vlees en vis.	
☐ Ik composteer.	
☐ Ik recycleer papier, plastic en glas.	
☐ Ik koop dicht bij huis.	
☐ Ik wandel, fiets en gebruik het openbaar vervoer.	
☐ Ik gebruik een drinkbus.	
☐ Ik heb een herbruikbare tas bij me.	
☐ Ik koop tweedehandskleding en tweedehandsmebels.	
☐ Ik geef weg wat ik niet meer nodig heb. Bijvoorbeeld oud speelgoed.	
☐ Ik gooi zo weinig mogelijk eten weg.	
☐ Ik praat over de SDG's met anderen!	